

**PRAVILNIK
DRUGE SINODE
ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE**

Zagreb, 2016.

Na temelju Zakonika kanonskoga prava, kann. 95, 460-468, u skladu s *Dekretom o pastirskoj službi biskupa Christus Dominus*, br. 36; *Direktorijem za pastirsku službu biskupa Ecclesiae Imago*, br. 162-166; *Uputom o biskupijskim sinodama In constitutione apostolica*, od 19. ožujka 1997., nakon što sam saslušao mišljenje Biskupskoga vijeća i Prezbiterskoga vijeća Zagrebačke nadbiskupije, donosim

PRAVILNIK DRUGE SINODE ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

I. OPĆE ODREDBE

Narav Sinode

Članak 1.

§ 1. Druga sinoda Zagrebačke nadbiskupije (u daljnjemu tekstu: Sinoda) je skupština pomoćnih biskupa, izabranih svećenika, đakona, posvećenih osoba i vjernika laika, koji predstavljaju partikularnu Crkvu zagrebačku, a izabrani su prema odredbama općega kanonskog prava i ovoga Pravilnika, kako bi pomogli Nadbiskupu na dobrobit cijele nadbiskupijske zajednice (usp. kan. 460). Kao izraz bogatstva različitih službâ i karizmâ prisutnih u Crkvi ustanovljenoj od Krista Uskrsloga i prožetoj Duhom, Sinoda je pozvana vršiti duhovno i pastoralno razlučivanje.

§ 2. Sinoda, u potpunoj vjernosti Božjoj Riječi i crkvenoj Predaji, poglavito se posvećuje utvrđivanju načina za *obnovljeni misionarski zamah* kršćanskih zajednica i za *ново radosno naviještanje Evandjelja* u Crkvi zagrebačkoj. U ostvarivanju toga cilja, Sinoda će se trajno koristiti dragocjenim naukom Drugoga vatikanskog koncila i pastoralnim smjernicama Apostolske Stolice, Hrvatske biskupske konferencije i biskupa Zagrebačke crkvene pokrajine.

§ 3. U poslušnome skladu *cum sensu fidei et sensu Ecclesiae*, kojima je obdaren Božji narod, članovi Sinode, pod vodstvom Nadbiskupa, pozvani su odrediti putove što ih je neophodno prijeći kako bi se duhovno i pastoralno obnovila partikularna Crkva zagrebačka, na pojedinačnoj i zajedničarskoj razini, u potpunoj vjernosti Evandelju Gospodina Isusa Krista i uz pozornost na znakove vremena.

§ 4. Sinoda je poseban događaj Zagrebačke nadbiskupije, a svoj najviši i svečani trenutak doživljava na sinodskim zasjedanjima. Članovi Sinode pozvani su na sinodskim zasjedanjima produbiti, raspraviti i izraziti putem glasovanja svoje mišljenje o *Radnome dokumentu* i o prijedlozima samih članova, uz sudjelovanje čitave nadbiskupijske zajednice.

II. ČLANOVI SINODE

Nadbiskup

Članak 2.

§ 1. Nadbiskup je vidljivi znak jedinstva partikularne Crkve zagrebačke i jedini zakonodavac na Sinodi (usp. kan. 466).

§ 2. Nadbiskup saziva Sinodu, predsjedava joj i zaključuje je; prema svojem razboritom sudu može je obustaviti, kao i raspustiti; proglašava obvezujućim sinodske *izjave* i *odluke*; imenuje članove Sinode.

Sinodski članovi

Članak 3.

§ 1. Članovi Sinode čine skupštinu, aktivno sudjeluju na sinodskim zasjedanjima te imaju pravo govora i glasa.

§ 2. Razlikuju se *članovi po pravu*, *izabrani članovi* i *pozvani članovi*.

Članovi po pravu

Članak 4.

§ 1. Članovi po pravu su:

1. Nadbiskup;
2. pomoćni biskupi;
3. biskupski vikari;
4. sudski vikar;
5. kanonici Prvostolnoga kaptola zagrebačkog;
6. članovi Prezbiterskoga vijeća;
7. članovi Zbora savjetnika;
8. rektor Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa;
9. dekani;
10. tajnik Sinode.

§ 2. U slučaju prestanka službe nekoga od članova po pravu, na njegovo mjesto dolazi nasljednik u službi.

Izabrani članovi

Članak 5.

§ 1. Izabrani članovi su:

1. četrnaest (14) predstavnika ustanova posvećenoga života, družbâ apostolskoga života i svjetovnih ustanova koje u Zagrebačkoj nadbiskupiji imaju kuću;
2. jedan (1) prezbyter iz svakoga dekanata te drugi prezbyter koji će ga, ako taj bude spriječen, zamijeniti;
3. jedan (1) predstavnik trajnih đakona;
4. jedan (1) vjernik laik predstavnik pojedinoga dekanata;
5. jedan (1) predstavnik vjeroučitelja s trajnim kanonskim mandatom iz svakoga arhiđakonata;
6. dva (2) predstavnika bogoslova Zagrebačke nadbiskupije;
7. dva (2) predstavnika nastavnika Hrvatskoga katoličkog sveučilišta izabranih u znanstveno-nastavno zvanje;
8. jedan (1) predstavnik nastavnika Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izabranih u znanstveno-nastavno zvanje;
9. jedan (1) predstavnik nastavnika Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu izabranih u znanstveno-nastavno zvanje;
10. dva (2) predstavnika mladih iz svakoga arhiđakonata;
11. sedam (7) predstavnika vjerničkih društava, udruga i crkvenih pokreta.

§ 2. Izabrani član u slučaju spriječenosti ne može biti zamijenjen, osim u slučaju koji predviđa kan. 463, § 1, 8°.

§ 3. Način provođenja izbora određen je čl. 11-13 ovoga Pravilnika.

Pozvani članovi

Članak 6.

Nadbiskup može na Sinodu pozvati kao članove Sinode, bilo klerike, bilo članove ustanova posvećenoga života, bilo vjernike laike, odabrane prema kriteriju reprezentativnosti i specifičnih kompetencija, prema znanju, stručnosti i ugledu što ga imaju (usp. kan. 463, § 2).

Imenovanje članova

Članak 7.

§ 1. Nadbiskupu pripada, kad zaprimi rezultate izbora, imenovati *dekretom* sve članove Sinode.

§ 2. Eventualni čin odreknuća pojedinoga člana treba biti podnesen napismeno i prihvaćen od Nadbiskupa.

Promatrači

Članak 8.

§ 1. Nadbiskup može na Sinodu, ako to smatra prikladnim, pozvati promatrače. Kao promatrači mogu biti pozvani i neki službenici ili članovi Crkava ili crkvenih zajednica koje nisu u potpunome zajedništvu s Katoličkom Crkvom (usp. kan. 463, § 3), kao i članovi drugih vjerskih zajednica.

§ 2. Promatrači nemaju pravo glasa.

Uklanjanje članova

Članak 9.

Nadbiskup ima pravo i obvezu ukloniti *dekretom* člana Sinode koji se svojim ponašanjem udaljuje od crkvenoga nauka ili koji odbija (nad)biskupov autoritet, davši mu rok za mogućnost utoka protiv odluke, prema odredbi prava (usp. *Uputa o biskupijskim sinodama*, II, 5).

Obveze i prava članova

Članak 10.

§ 1. Članovi Sinode su obvezni:

1. sudjelovati na svim sinodskim zasjedanjima;
2. obavijestiti Nadbiskupa, u pisanome obliku, o eventualnome razlogu spriječenosti dolaska na sinodsko zasjedanje;
3. sudjelovati aktivno u raspravama držeći se teme o kojoj se raspravlja;
4. napustiti daljnje sudjelovanje na sinodskim zasjedanjima u slučaju dva neopravdana izostanka;
5. poštovati upute voditelja tematskoga područja za vrijeme rasprave i glasovanja;
6. poštovati dnevni red;
7. paziti na dobar glas drugoga;

8. voditi računa o zajedničkome dobru partikularne Crkve zagrebačke, o pravima drugih i o svojim dužnostima na Sinodi.

§ 2. Članovi Sinode imaju pravo:

1. zaprimiti zakoniti poziv na sinodska zasjedanja;
2. zaprimiti *Radni dokument* Sinode i ovaj Pravilnik;
3. zatražiti pojašnjenja prije rasprave i prije glasovanja;
4. dobiti riječ na sinodskim zasjedanjima prema redu prijave;
5. pristupiti glasovanju.

III. BIRANJE ČLANOVA SINODE

Pravo biranja, saziv i provedba izbora

Članak 11.

§ 1. Biranje članova Sinode vrši se u skladu s kanonskim odredbama i prema smjernicama Nadbiskupskoga duhovnog stola. Način saziva i provedbu izbora određuje se dekretom Nadbiskupskoga duhovnog stola.

§ 2. Izbor zamjenskoga člana, ako pravo to dopušta, vrši se na jednak način kao i izbor redovitoga člana.

§ 3. Izbor daje pravo na članstvo u Sinodi samo nakon imenovanja od strane Nadbiskupa.

Tražene kvalitete

Članak 12.

§ 1. Izabrani članovi Sinode moraju imati navršenih 18 godina života; neka nisu u vodstvu političkih stranaka i u upravi sindikalnih organizacija; uzevši u obzir različitost karizmi, neka se odlikuju čvrstom vjerom, dosljednim moralnim ponašanjem, ustrajnim sudjelovanjem u životu Crkve, pastoralnom razboritošću i apostolskom gorljivošću.

§ 2. Izabrani članovi neka ne budu i članovi po pravu.

Rok izbora i dostava rezultata

Članak 13.

§ 1. Izbor članova Sinode treba se održati do 31. listopada 2016. godine.

§ 2. Oni koji imaju zadaću sazvati izbore, nakon izvršenoga izbora i uvjerivši se u prihvaćanje od strane izabranoga/izabраниh, trebaju Nadbiskupu, u roku tri (3) dana od dana izbora, dostaviti zapisnik o rezultatima provedenih izbora.

IV. SINODSKA TIJELA

Vrste sinodskih tijela

Članak 14.

§ 1. Sinodska tijela su:

1. Sinodska skupština;
2. Predsjedništvo;
3. Tajništvo Sinode;
4. Sinodska povjerenstva za tematska područja;

5. Sud časti;

6. Komisija za provedbu glasovanja.

§ 2. Sinodska tijela mogu biti sastavljena isključivo od članova Sinode.

§ 3. Član Sinode može u isto vrijeme biti član više sinodskih tijela.

Sinodska skupština

Članak 15.

§ 1. Sinodska skupština je *plenum* članova Sinode koji, pozvani na sinodska zasjedanja, raspravljaju i glasuju o predloženim tematskim jedinicama, tematskom području i završnom dokumentu.

§ 2. Sinodsku skupštinu čine svi članovi Sinode.

Predsjedništvo

Članak 16.

§ 1. Predsjedništvo čine: Nadbiskup, pomoćni biskupi, biskupski vikari, voditelji tematskih područja i tajnik Sinode.

§ 2. Predsjedništvo ima zadaću:

1. predlagati *Radni dokument* za raspravu i tekstove za glasovanje;

2. planirati i usmjeravati odvijanje sinodskih zasjedanja;

3. jamčiti odvijanje sinodskih zasjedanja u skladu s ovim Pravilnikom i drugim općim kanonskim propisima;

4. koordinirati rad svih sinodskih tijela.

Tajništvo Sinode

Članak 17.

§ 1. Tajništvo Sinode čine: tajnik Sinode i djelatnici tajništva koje imenuje Nadbiskup.

§ 2. Tajništvo Sinode ima zadaću:

1. izvršiti naloge Predsjedništva;

2. odaslati svim članovima Sinode pozive i materijale za sinodska zasjedanja;

3. pripremiti dvoranu i sve službe potrebne za nesmetano odvijanje sinodskoga zasjedanja;

4. odrediti mjesta za članove Sinode u dvorani;

5. utvrditi nazočnost članova Sinode na početku sinodskih zasjedanja;

6. primati predbilježbe članova Sinode glede njihovih usmenih intervenata;

7. prikupljati pismene intervjue članova Sinode;

8. voditi zapisnike o tijeku sinodskih zasjedanja;

9. čuvati primjerke intervenata, glasačkih listića i zapisnika sa sinodskih zasjedanja;

10. pripremiti i regulirati sudjelovanje javnosti na Sinodi;

11. informirati javnost o odvijanju rada Sinode;

12. pripremiti bogoslužna slavlja Sinode;

13. održavati povezanost između članova Sinode i ostalih članova Božjega naroda Zagrebačke nadbiskupije, sve do proglašenja sinodskih *izjava* i *odluka*.

§ 3. Tajništvu Sinode u ostvarenju zadaća pomaže: 1. *Odbor za odnose s javnošću*; 2. *Odbor za liturgijska slavlja*; 3. *Odbor za organizacijska pitanja*. Svaki odbor čini tri (3) do pet (5) članova koje imenuje Nadbiskup, određujući predsjednika odbora. Predsjednici odbora dužni su u

svemu tijesno surađivati s tajnikom Sinode koji im pobliže može odrediti izvršenje konkretnih zadaća.

Sinodska povjerenstva za tematska područja

Članak 18.

§ 1. Za uspješnu provedbu rasprave i glasovanja o pojedinim temama, uspostavljaju se četiri tematska područja:

- I. Crkva zagrebačka u zajedništvu svoga poziva;
- II. Crkva zagrebačka u djelu evangelizacije;
- III. Crkva zagrebačka u slavljenju Kristova otajstva;
- IV. Crkva zagrebačka u hrvatskome društvu.

§ 2. Svako sinodsko povjerenstvo za tematsko područje čine: voditelj i četiri pomoćnika koje imenuje Nadbiskup.

§ 3. Voditelj sinodskoga povjerenstva za tematsko područje ima zadaću:

1. predstaviti tematsko područje o kojemu će se raspravljati na sinodskome zasjedanju;
2. moderirati rad sinodskoga zasjedanja;
3. dati pravo riječi prema redoslijedu prijavljenih u Tajništvu Sinode;
4. voditi raspravu i odgovoriti, ako smatra potrebnim, na pojedina izlaganja članova Sinode;
5. pripremiti, nakon rasprave, tekstove za glasovanje;
6. predstaviti tekstove prije glasovanja.

§ 4. Pomoćnici u sinodskome povjerenstvu za tematsko područje u svemu pomažu voditelju sinodskoga povjerenstva za tematsko područje.

§ 5. Voditelj sinodskoga povjerenstva za tematsko područje i pomoćnici tijekom rasprave i pripreme tekstova za glasovanje mogu se poslužiti mišljenjem i savjetom članova stručnih komisija. Tri su stručne komisije: *teološka*, *pravna* i *pastoralna*. Svaku komisiju čine tri člana koja imenuje Nadbiskup, određujući predsjednika komisije. Predsjednici komisija dužni su u svemu tijesno surađivati s voditeljima sinodskoga povjerenstva za tematsko područje. Mišljenje članova stručne komisije nije obvezujuće.

Sud časti

Članak 19.

§ 1. Sud časti sastoji se od tri člana koja imenuje Nadbiskup.

§ 2. Sud časti rješava postupničke sporove, osim onih što ih Predsjedništvo pridržuje sebi.

§ 3. Odluke Suda časti su konačne.

Komisija za provedbu glasovanja

Članak 20.

§ 1. Komisija za provedbu glasovanja sastoji se od tri člana koja imenuje Nadbiskup, određujući predsjednika komisije.

§ 2. Komisija za provedbu glasovanja ima zadaću:

1. provjeriti broj nazočnih članova u trenutku glasovanja;
2. voditi brigu o ispravnome glasovanju prema odredbama općega kanonskog prava (usp. kann. 164-179) i ovoga Pravilnika;
3. dostaviti rezultate glasovanja predsjedniku sinodskoga zasjedanja za objavu.

V. ODVIJANJE SINODE

Otvaranje Sinode

Članak 21.

§ 1. Sinoda se otvara u Zagrebačkoj katedrali svečanom koncelebriranom euharistijom kojom predsjedava Nadbiskup.

§ 2. Tijekom koncelebrirane euharistije otvaranja Sinode, svi članovi Sinode polažu *Ispovijest vjere*, prema odredbi kan. 833, 1°.

Sinodska zasjedanja

Članak 22.

§ 1. Sinodska zasjedanja odvijaju se prema unaprijed utvrđenome kalendaru.

§ 2. Svako sinodsko zasjedanje sastoji se od raspravnoga dijela i od dijela koji se odnosi na glasovanje.

§ 3. Članovima Sinode upućuje se poziv s dnevnim redom i materijalima za raspravu najkasnije sedam (7) dana prije početka sinodskoga zasjedanja.

§ 4. Sinodska zasjedanja održavaju se u dvorani »Vijenac« Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta, Kaptol 29a, Zagreb.

Odvijanje sinodskoga zasjedanja

Članak 23.

§ 1. Sinodska skupština je valjano uspostavljena, ako je prisutna apsolutna većina onih koji imaju pravo glasa. Prijedlozi se odobravaju apsolutnom većinom prisutnih. Za neka posebno važna pitanja, Predsjedništvo može zahtijevati kvalificiranu većinu dviju trećina (2/3) prisutnih.

§ 2. Sinodskom zasjedanju predsjedava Nadbiskup, koji ipak može za predsjedanje ovlastiti i pomoćnoga biskupa ili biskupskoga vikara. Predsjednik proglašava otvaranje i zatvaranje sinodskoga zasjedanja te može u njemu u svakome trenutku intervenirati.

§ 3. Predsjedništvo određuje okvirni program s obzirom na kalendar i trajanje svakoga pojedinog zasjedanja, unoseći s vremena na vrijeme eventualne promjene, vodeći računa o odvijanju radova i zahtjevima koji dolaze iz skupštine.

§ 4. Na sinodskome zasjedanju Predsjedništvo može predložiti pojedina kratko izložena pitanja o kojima se nastavlja s raspravom.

Rasprava

Članak 24.

§ 1. Teme *Radnoga dokumenta* ili pitanja grupirana po tematskim jedinicama izlaže voditelj sinodskoga povjerenstva za tematsko područje, koji ima na raspolaganju najviše deset (10) minuta.

§ 2. Svi članovi Sinode imaju jednako pravo sudjelovati u raspravi. Interventi članova Sinode neka ne budu duži od tri (3) minute. Nakon završene rasprave voditelj sinodskoga povjerenstva za tematsko područje, ako smatra korisnim i ako vrijeme to dopušta, može članovima koji su već usmeno intervenirali odobriti pravo na repliku, u trajanju od najviše dvije (2) minute.

§ 3. Članovi Sinode za sudjelovanje u raspravi moraju se prijaviti Tajništvu Sinode i predati sadržaj interventa u pisanome obliku. Prijava za sudjelovanje u raspravi vrši se na službenome obrascu i predaje se Tajništvu Sinode prije početka ili tijekom sinodskoga zasjedanja. Nadbiskup može intervenirati u svakome trenutku sinodskoga zasjedanja.

§ 4. Voditelj sinodskoga povjerenstva za tematsko područje daje riječ prema redoslijedu kojim je tražena, upozorava onoga tko se udalji od teme ili govori o pitanju o kojemu se još ne raspravlja ili koje je već raspravljeno, te oduzima riječ nakon isteka propisanoga vremena.

§ 5. Članovi Sinode koji nisu intervenirali usmeno, mogu dostaviti svoje intervente u pisanome obliku (poželjno elektroničkom) Tajništvu Sinode najkasnije u roku tri (3) *neprekidna* dana od dana održane rasprave. Interventi prispjeli u Tajništvo Sinode izvan roka, neće se razmatrati. Interventi se mogu predati u Tajništvo Sinode osobno, putem elektroničke pošte ili putem pošte preporučeno.

§ 6. Ako se tijekom rasprave pojave zahtjevi za objašnjenjem, voditelj sinodskoga povjerenstva za tematsko područje može sam dati objašnjenje ili zatražiti pojašnjenje od članova stručne komisije, dajući im mogućnost kratkoga odgovora u trajanju od najviše dvije (2) minute.

Izvanjski doprinos raspravi

Članak 25.

Svaki vjernik (zaređeni službenik, redovnik/redovnica ili laik) može slati prijedloge ili razmišljanja, koja se odnose na teme sinodskoga zasjedanja, Predsjedništvu koje će ih razmotriti i pobrinuti se, ako to smatra korisnim, da ih se podnese Skupštini.

Glasovanje

Članak 26.

§ 1. Glasovanju se pristupa najprije po pojedinim tematskim jedinicama unutar tematskoga područja.

§ 2. Na sinodskom zasjedanju tekstovi o pojedinim tematskim jedinicama se odobravaju apsolutnom većinom prisutnih, tajnim glasovanjem. Glasuje se na posebnim glasovnicama zaokruživanjem jedne od riječi: »odobravam«, »ne odobravam« i »odobravam s pridržajem«. Članovi Sinode koji glasuju s »ne odobravam« ili »odobravam s pridržajem« mogu obrazloženje predati Tajništvu Sinode u pisanome obliku tijekom trajanja pojedinoga sinodskog zasjedanja. Ako se većina prisutnih izjasnila izričajem »ne odobravam«, smatra se da tekst nije prihvaćen.

§ 3. Konačno odobrenje dokumenta svakoga pojedinog sinodskog zasjedanja zahtijeva na skupštini apsolutnu većinu prisutnih. Dokument pojedinoga sinodskog zasjedanja stavlja se na glasovanje s izričajem »odobravam« ili »ne odobravam«.

Zaključenje Sinode

Članak 27.

§ 1. Nakon što završi glasovanje glede predviđenih četiriju tematskih područja sinodskih zasjedanja, Predsjedništvo prikuplja odobrene tekstove i priređuje završni dokument.

§ 2. Prema odredbi kan. 466, Nadbiskupu pripada potpisivanje i proglašenje sinodskih *izjava i odluka*.

§ 3. Sinoda se zaključuje svečanom koncelebriranom euharistijom u Zagrebačkoj katedrali, tijekom koje će Nadbiskup predati Božjemu narodu Zagrebačke nadbiskupije sinodske *izjave i odluke*, koje će zatim biti priopćene biskupima sufraganima i Hrvatskoj biskupskoj konferenciji, prema odredbi kan. 467, te poslane Svetoj Stolici radi upoznavanja i kao znak zajedništva s Rimskom Crkvom i Nasljednikom svetoga Petra.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

Izmjene i dopune

Članak 28.

Eventualne izmjene i dopune ovoga Pravilnika moraju biti odobrene od Nadbiskupa.

Primjena općega kanonskog prava

Članak 29.

Za sve ono što nije predviđeno ovim Pravilnikom, primjenjuju se odredbe općega kanonskog prava.

Dostupnost

Članak 30.

Svakome članu Sinode pripada primjerak ovoga Pravilnika.

Tumačenje

Članak 31.

Tumačenje ovoga Pravilnika daje Nadbiskup.

Stupanje na snagu i objava

Članak 32.

§ 1. Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

§ 2. Pravilnik će biti objavljen u *Službenome vjesniku Zagrebačke nadbiskupije* i na mrežnim stranicama Zagrebačke nadbiskupije.

Doneseno u Zagrebu, 3. listopada 2016. godine, na 18. obljetnicu proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca.

Mons. Stjepan VEČKOVIĆ
kancelar

Josip kardinal BOZANIĆ
nadbiskup zagrebački